

„KUTSEÕPPEASUTUSTE RIIKLIKU TUNNUSTAMISE SÜSTEEMI LOOMINE JA RAKENDAMINE“ SISUTÖÖRÜHMA KONTSEPTSIOONI VÄLJATÖÖTAMISE TÖÖGRUPI MATERJALID

ESF programm
„Kutsehariduse sisuline arendamine 2008-2013“
1.1.0501.08-0005

30.04.2010
Uuendatud 1.11.2011

Riiklik tunnustamine kutsehariduses. Kontseptsioon

Sisukord

1.	Riikliku tunnustamise lähtekohad	3
1.1.	Kutsehariduse arengukava 2009-2013 peamised eesmärgid	3
1.2.	Kvaliteeditagamine kutsehariduses.....	3
1.3.	Läheneviis õppe-kasvatustselle ja koolile	5
2.	Riikliku tunnustamise eesmärk, olemus ja tulemused ning mõisted.....	6
2.1.	Mõisted	6
2.2.	Eesmärk ja tulemused	7
2.3.	Seni kehtiva koolituslubade süsteemi ja kavandatavate muudatuste võrdlus.....	8
3.	Riikliku tunnustamise protsess.....	9
3.1.	Akrediteerimise korraldamine ja läbiviimine	9
3.2.	Hindamiskriteeriumid	9
3.3.	Hindamise meetodid	10
3.4.	Riikliku tunnustamise huvirühmad:.....	10
3.5.	Riikliku tunnustamisega seotud osalised	11
3.6.	Riikliku tunnustamise osapooled ja nende ülesanded.....	11
Lisa 1.	Õppekavade koostamine kutsehariduses	13
1.	Riiklikud õppekavad.....	13
2.	Kooliõppekavad	13
3.	Kooliõppekavade vastavus riiklikele õppekavadele	14

1. Riikliku tunnustamise lähtekohad

Eesti kutseharidussüsteemi arengukavades (nii aastateks 2005-2008 kui 2009-2013) on suur rõhk asetatud kvaliteediküsimustele. Kutseõppe kvaliteeti puudutavate eesmärkide all on ette nähtud kvaliteeditagamise süsteemi arendamist ja kvaliteedijuhtimise põhimõtete juurutamist nii riiklikul kui õppeasutuse tasandil, sealhulgas kutseõppeasutuste regulaarset sise- ja välis-hindamist sotsiaalpartnerite osalusel.

1.1. Kutsehariduse arengukava 2009-2013 peamised eesmärgid

- 1.1.1. Kutseharidussüsteem on paindlik, kättesaadav ja õppijate vajadustele vastav.
- 1.1.2. Õpe on kvaliteetne ja konkurentsivõimeline.
- 1.1.3. Kutseharidussüsteem on sidus ühiskonna, majanduse ja tööturuga.
- 1.1.4. Kutseharidussüsteemi korraldus on otstarbekas, efektiivne ja jätkusuutlik.

1.2. Kvaliteeditagamine kutsehariduses

Euroopas on mitmeid algatusi – Kopenhaageni deklaratsioon, kvalifikatsioonide raamistik (EQF), tööjõu vaba liikumine, ühtne haridusruum, elukestev õpe, mis vajavad realiseerumiseks hariduse, sh kutsehariduse usaldusväärset ja läbipaistvust. Nende eesmärkide täitmist toetavad ühtsel meetodikal ja kokkulepitud indikaatoritel põhinevad liikmesriikide kutsehariduse kvaliteeditagamissüsteemid.

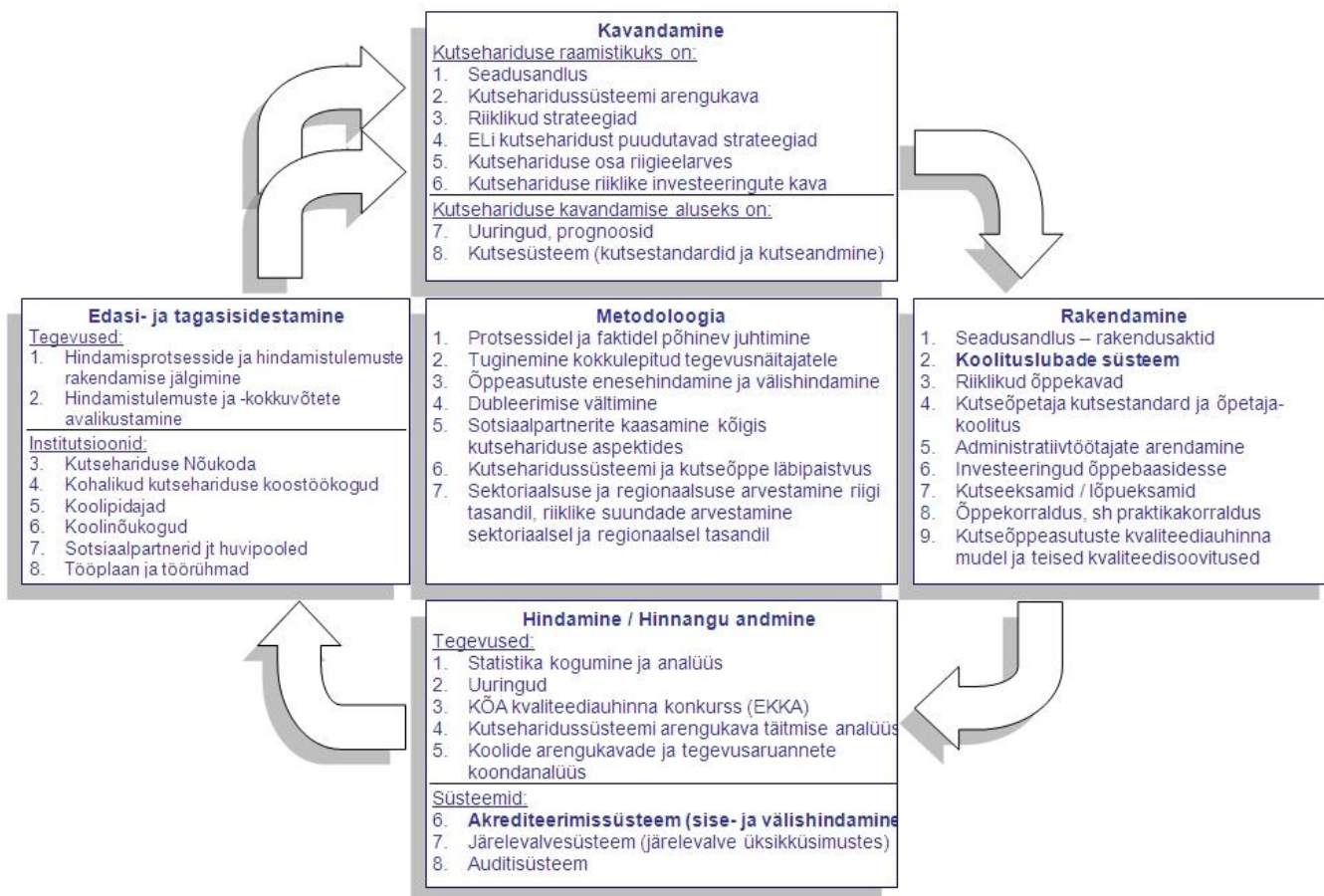
Euroopa Komisjoni eestvedamisel koostati 2003. aastal kutsehariduse ühtne kvaliteeditagamise raamistik CQAF (*Common Quality Assurance Framework*), mis toetub liikmesriikide kogemusele kutsehariduse kvaliteeditagamise vallas ning peegeldab saavutatud üksmeelt kvaliteeditagamise võtmeküsimustes. CQAF on soovitude kogu, mille eesmärgiks on aidata liikmesriikidel arendada, parendada ja hinnata omaenda kvaliteeditagamise süsteeme ja tegevusi. CQAF-i põhimõtted kinnitas Euroopa Liidu Nõukogu 2004. aastal. 2009. aastal täiendati CQAFi, nimetati see ümber EQARFiks (*European Quality Assurance Reference Framework*) ning seejärel EQAVETiks (*European Quality Assurance in Vocational Education and Training*). Dokument¹ kinnitati Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi ühise soovitusena liikmesriikidele oma kutsehariduse kvaliteedisüsteemide arendamiseks. Analoogselt suundumustega teistes EL liikmesriikides töötati ka Eestis välja indikaatorite süsteem² kutsehariduse toimivuse hindamise hõlbustamiseks ning kirjeldati CQAFi mudeli põhjal Eesti kutsehariduse kvaliteeditagamissüsteemi mudel (vt Joonis 1).

Euroopa tasemel kutsehariduse kvaliteeditagamisvahendite arendamise ja kogemuste vahetamise eesmärgil asutati oktoobris 2005 Dublinis EL-i liikmesriikide, EEA/EFTA maade, liituvate riikide ning tööandjate ja töövõtjate esindusorganisatsioonide poolt Euroopa kutsehariduse kvaliteeditagamise

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:155:0001:0010:ET:PDF>

² Õppeasutuste tegevusnäitajad, kinnitatud haridus- ja teadusministri käskkirjaga nr 1031/20. oktoobril 2009. Tegevusnäitajad on koolide kaupa nähtavad EHISe avalikus vaates aadressil ehis.ee.

koostöövõrgustik ENQA-VET (*European Network for Quality Assurance in VET*³). Võrgustik on tegelenud kutsehariduse kvaliteeditagamise alaste kogemuste vahetamise ja arusaamiste ühtlustamisega liikmesriikide vahel ning arendanud edasi CQAFi mudelit. Koostöövõrgustikku kuulub ka Eesti.

Joonis 1. Kutsehariduse kvaliteeditagamissüsteemi mudel

Joonisel kujutatud mudel on esitatud omavahel seotud protsessidena ning jagatud viieks osaks. Mudeli keskmes paiknevad üldised põhimõtted (metodoloogia), millele tugineb süsteem tervikuna ja mis annab põhimõtted üksikute komponentide rakendamisele. Gruppide vahel paiknevad nooled iseloomustavad gruppide ja komponentide omavahelist järjestatust ja seotust – ühe grupi komponendid on sisendiks teise grupi komponentidele. Edasi- ja tagasisidestamise grupi komponendid saavad anda sisendi kõigisse teiste gruppide komponentidesse – seetõttu on seal kujutatud ka mitut noolt.

Joonisel 1 kujutatud mudel (väljavõte 11.09.2009 Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 386 kinnitatud Eesti kutseharidussüsteemi arengukava 2009-2013 lisast 4 Eesti kutseharidussüsteemi kvaliteeditagamise mudel) kajastab erinevate kvaliteeditagamise vahendite kasutamist ja kavandamist kutsehariduses, samuti parendamisele suunatust. Skeemi kolmandas plokis „Hindamine/Hinnangu andmine“ nimetatud punkti 6 „Akrediteerimissüsteem (sise- ja välishindamine)“ nimetatakse edaspidi „Riiklik tunnustamine“. Käesolev kontseptsioon on nimetatud punkti välja töötamise ja juurutamise alus.

³ Vt www.eqavet.eu

Riikliku tunnustamisega seondub tihedalt skeemi teises plokis „Rakendamine“ nimetatud punkt 2 „Koolituslubade süsteem“, kuid seda kontseptsioonis detailselt ei käsitleta. Muudatusi koolituslubade süsteemis kajastab ülevaatlikult kontseptsiooni punkt 2.3.

1.3. Lähenemisviis õppe-kasvatusprotsessile ja koolile

Kvaliteeti määratletakse kui vastavust subjekti vajadustele ja ootustele. Keskne subjekt õppe-kasvatusprotsessis on õppija, tähelepanuta ei saa jätta ka õpetajaid ning tööandjaid ja teisi õppe-kasvatusprotsessi huvipooli. Õppekava rakendamisel on oluline lisaks õppija erialase kompetentsuse arendamisele ka hoiakute, üldkompetentsuse ning kutse- ja ametialaste kompetentsuste arendamine. Riikliku tunnustamise protsessi, ettevalmistavate koolituste ja juhendmaterjalide kavandamisel on oluline silmas pidada käesolevas alapunktis toodud ideid. Nii kooli sisehindamine kui akrediteerimine peaksid toetama õppijakeskset ja konstruktivistlikul õppimiskäsitlusel põhinevat lähenemist õppe-kasvatusprotsessile ning kooli kujunemist õppivaks organisatsiooniks.

Allolevad loendid on esitatud märksõnadena fookuse hoidmiseks. Kõiki punkte läbib märksõna on „areng“.

1.3.1. Väljavõte Kutseharidusstandardist, § 2 Kutseõppe eesmärk ja ülesanded.

(1) Kutseõppe eesmärgiks on luua võimalused sellise isiksuse kujunemiseks, kellel on teadmised, oskused, vilumused, hoiakud ja sotsiaalne valmidus töötamiseks ning eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks.

(2) Kutseõppe ülesanne on valmistada ette vastutustundlik ja algatusvõimeline töötaja, kes:

- 1) tuleb toime muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas;
- 2) rakendab omandatud teadmisi oma töös ja on orienteeritud kvaliteetsete tulemuste saavutamisele;
- 3) väärtustab valitud kutset ja eriala ning soovib arendada oma kutse- ja erialaseid oskusi;
- 4) on kursis valitud kutse- ja eriala arengusuundadega ning suudab saadud teadmisi oma töös rakendada;
- 5) omab majandus-, ettevõtlus- ja õiguslaseid teadmisi;
- 6) tunneb ja järgib suhtlemise ja klienditeeninduse põhimõtteid;
- 7) on võimeline suhtlema tööalaselt eesti keeles ja kutsestandardi nõuetest tulenevalt vähemalt ühes võõrkeeles;
- 8) oskab töötada ennast ja keskkonda säästes;
- 9) oskab kasutada infotehnoloogiavahendeid;
- 10) vastutab enda ja kaastöötajate turvalisuse eest, tuleb toime ohuolukordades;
- 11) oskab teha eetilisi ja õiguspäraseid valikuid;
- 12) suhtub sallivalt hoiakute ja väärtuste mitmekesisusse.

1.3.2. Õppija arengut toetav ehk õppijakeskne õppe-kasvatusprotsess

1.3.2.1. Õppe-kasvatusprotsess

- Kas erialaõppe kõrval pööratakse tähelepanu hoiakute kujundamisele, sotsiaalsetele oskustele, võtmepädevustele
- Kuidas õpitakse
- Kuidas õpetatakse
- Tulemused

1.3.2.2. Inimesed (õpetajad jt)

- Kes õpetab

1.3.2.3. Õppekeskkond

- Lähtub õppekasvatusprotsessi eesmärkidest; on ohutu ja turvaline
- Kus õpitakse
- Mille abil õpitakse

1.3.2.4. Õppijate vajadustest lähtuvad võimalused

- Õppevormid
- Õppeliigid
- Võimalused elukestvaks õppeks (täiskasvanukoolitus jmt)
- Õpitugi
- Nõustamine
- Muu asjakohane

1.3.3. Kool kui õppiv organisatsioon

1.3.3.1. Kooli kui terviku käsitlemine

- Kooli missiooni, visiooni ning strateegia ja tegevuskava rakendamine õppekavarühma tasandil
- Kuidas kool kui tervik tagab õppekavarühma jätkusuutlikkuse (väga laias mõttes)? Hinnatakse õppekavarühma, silmas pidades tervikut (taust on terve kool)

1.3.3.2. Koostöö õppija arengu ja õppe-kasvatusprotsessi toetamiseks

- Koolisiselt (sh teineteiselt õppekavarühmade vahel)
- Kooliväliselt (sh teistelt koolidelt)

2. Riikliku tunnustamise eesmärk, olemus ja tulemused ning mõisted

2.1. Mõisted

- 2.1.1. Riiklik tunnustamine – kvaliteeditagamise vahend kutsehariduses, mis hõlmab sisehindamist, akrediteerimist ja õppe läbiviimise õiguse andmist.
- 2.1.2. Sisehindamine – koolis läbiviidav enesehindamine ja sisekontroll, mis on suunatud kooli pidevale arengule; akrediteerimiseks valmistumisel tehakse sisehindamist õppekavarühmade lõikes.
- 2.1.3. Akrediteerimine – sisehindamisele toetuv väliste ja sõltumatute hindajate poolt läbiviidav välishindamine koolis õppekavarühmade

lõikes, mille alusel tehakse otsus õppe läbiviimise õiguse pikendamise kohta.

- 2.1.4. Koolitusluba – senikehtiva korra kohane mõiste, mida kasutatakse õppe läbiviimise õiguse tähistamiseks.
- 2.1.5. Akrediteerimist korraldav asutus – asutus, mis menetleb kooli taotlust õppe läbiviimise õiguse pikendamiseks, korraldab akrediteerimise ettevalmistamise ja läbiviimise ning esitab tulemused akrediteerimise kohta vastavale kogule, mis teeb otsuse õppe läbiviimise õiguse pikendamise osas. Haridus- ja teadusministri 11. oktoobri 2011 käskkirja nr 763 on selleks SA Archimedes allüksus Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi *EKKA*).
- 2.1.6. Hindamiskomisjon – akrediteerimist korraldava asutuse poolt moodustatud õppekavarühmale vastava sektori tööandjate esindajaid ja õppe-kasvatustsessi eksperte koondav sõltumatu komisjon õppekavarühma välishindamiseks.
- 2.1.7. Taotlus – kooli poolt esitatav nõuetekohane taotlus akrediteerimist korraldavale asutusele õppe läbiviimise õiguse pikendamiseks, mille alusel algatatakse akrediteerimisprotsess.
- 2.1.8. Õppekavarühma aruanne – sisehindamise tulemusena koostatud dokument õppekavarühma kohta, mis on üheks aluseks õppekavarühma akrediteerimisel.
- 2.1.9. Hindamiskomisjoni aruanne – hindamiskomisjoni koostatav dokument, milles sisalduvad kooli õppekavarühma hindamise tulemused ja ettepanek koos põhjendustega õppe läbiviimise õiguse pikendamiseks täis- või osaliseks, pikendamiseks piiratud perioodiks või pikendamisest keeldumiseks.
- 2.1.10. Otsust tegev kogu – SA Archimedese poolt moodustatav kutsehariduse hindamisnõukogu (edaspidi *hindamisnõukogu*) otsustamiseks kooli õppekavarühmas õppe läbiviimise õiguse pikendamise üle.

2.2. Eesmärk ja tulemused

- 2.2.1. Riiklik tunnustamine on kvaliteeditagamise vahend, millega kutsehariduse (sh. kitsamalt kutseharidust andva asutuse [edaspidi *kool*]) huvipooltele, eelkõige koolituse tellijatele ja tööandjatele, luuakse kindlustunnet koolis toimuva õppe-kasvatustöö taseme osas. Fookus on
  - 2.2.1.1. õppekava rakendamise,
  - 2.2.1.2. õppetöö metoodiliste aluste,
  - 2.2.1.3. õppija arengu,
  - 2.2.1.4. õppekava ja õppeprotsessi arendamise ning
  - 2.2.1.5. õppetulemuste
kvaliteedil ja jätkusuutlikkusel.
- 2.2.2. Riiklik tunnustamine on õppekavarühma põhine ja koosneb:
  - 2.2.2.1. sisehindamisest,
  - 2.2.2.2. akrediteerimisest,
  - 2.2.2.3. ja õppe läbiviimise õiguse pikendamisest.

- 2.2.3. Riiklik tunnustus põhineb akrediteerimise tulemustel, see fikseeritakse haridus- ja teadusministri käskkirjaga ning see seisneb koolile antud õiguses õpet läbi viia. Nimetatud õiguse pikendamisel on kolm valikut:
- 2.2.3.1. pikendamine täisperiodiks (6 aastaks);
  - 2.2.3.2. pikendamine piiratud perioodiks (1-3 aastaks);
  - 2.2.3.3. mitte pikendada õppe läbiviimise õigust (kool kaotab õiguse uusi õppijaid vastu võtta; olemasolevatele õppijatele tuleb tagada õppekava täitmine ja lõpetamine koolis, koostöös teise kooliga või teises koolis).
- 2.2.4. Riikliku tunnustamise tulemuste kasutamine:
- 2.2.4.1. tagasiside ja sisend edasisteks tegevusteks koolile ja kooli- pidajale, sh täienduskoolituste kavandamiseks õpetajatele, juhtidele ja teistele;
  - 2.2.4.2. investeringute ja arendusrahade planeerimisel;
  - 2.2.4.3. RKT määramisel ja kasutamisel.
- 2.2.5. Riiklike nõuete (nt õppekavade vastavus riiklikele õppekavadele ja õpetajate vastavus kvalifikatsiooninõuetele) täitmine on eeldus riikliku tunnustuse saavutamiseks ja seda akrediteerimise käigus ei vaadelda.
- 2.2.6. Akrediteerimist ei viida läbi kinnipidamisasutustes toimuvale õppele. Otsus õppe läbiviimise õiguse kohta tehakse koolis toimuva õppe alusel.

2.3. Seni kehtiva koolituslubade süsteemi ja kavandatavate muudatuste võrdlus

Suurim kavandatav muudatus võrreldes kehtiva koolituslubade⁴ korraga seisneb asjaolus, et uue korra kohaselt ei pea igale õppekavale selle nominaalse õppeaja möödumisel koolitusluba uuesti taotlema vaid ettenähtud perioodi järel peab õppe läbiviimise õigust pikendama.

Senine kord	Kavandatavad muudatused
Koolitusluba	Õigus õpet läbi viia
Kutseõpet andvad era- ja munitsipaal-õppeasutused	Kõik kutseõpet andvad asutused
Õppekava põhine	Õppekavarühma põhine
Koolitusloa andmise tingimused: <ul style="list-style-type: none"> - õppekava vastavus nõuetele (riiklikule õppekavale ja kutseharidusstandardile) - pedagoogilise personali vastavus kvalifikatsiooninõuetele - õppebaasi piisavus õppekava eesmärkide täitmiseks ja vastavus nõuetele 	Õppe läbiviimiseks õiguse (nõ esmase koolitusloa) andmise tingimused: <ul style="list-style-type: none"> - õppekava vastavus nõuetele (riiklikule õppekavale ja kutseharidusstandardile) - pedagoogilise personali vastavus kvalifikatsiooninõuetele - õppebaasi piisavus õppekava eesmärkide täitmiseks ja vastavus nõuetele - õppekavarühmas õppe avamise

⁴ Formaalet annab koolitusluba koolile õppe läbiviimise õiguse.

Senine kord	Kavandatavad muudatused
	vajalikkuse põhjendus
Dokumentide vastavuskontrolli alusel	Dokumentide vastavuskontrolli ja koolikülastuse alusel
Koolitusluba rakendatakse igale uuele ja olemasolevale õppekavale selle nominaalkestuse perioodiks	Õppe läbiviimise õiguse andmist rakendatakse uues õppekavarühmas õppe avamise korral, seda tuleb ettenähtud perioodi järel pikendada
Kehtiv nominaalse õppeaja lõpuni	Pikendatav
Ei pikendata ega uuendada	Pikendatakse akrediteerimise alusel kas täisperioodiks (6 a) või piiratud perioodiks (1-3 a) või ei pikendata. Pikendamise otsuse aluseks on akrediteerimine
Lihtne protseduur ja koolituslubade arv ei ole suur, kuna ei laiene riigi-koolidele	Protseduur peab olema: <ul style="list-style-type: none"> - lihtne, et toime tulla akrediteerimiste suure hulgaga - usaldusväärne, et saavutada huvi-poolte usaldus kutseõppe ja koolide suhtes

3. Riikliku tunnustamise protsess

Detailne protsessikirjeldus on esitatud dokumendis „Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise korraldus“.

3.1. Akrediteerimise korraldamine ja läbiviimine

Akrediteerimine viiakse läbi akrediteerimist korraldava asutuse (punkti 2.1.5 järgi on selleks Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuur, edaspidi *EKKA*) poolt moodustatava sõltumatu hindamiskomisjoni (HK) poolt. Hindamiskomisjonide töös on oluline nende omavaheline koostöö ja infovahetus nii ühe õppekavarühma piires kui õppekavarühmade vahel. Selle tagab EKKA hindamiskomisjonide töökorralduse kaudu.

HK kuuluvad kolm eksperti:

3.1.1. üks kuni kaks õppekavarühmaga seotud erialadelt, kes esindavad vastava sektori tööandjaid;

3.1.2. üks kuni kaks õppekava/kooli/pedagoogika valdkonnast.

3.2. Hindamiskriteeriumid

Hindamine toimub kahes vaates – hetke- ja arenguvaates – viie hindamisvaldkonna lõikes, mida toetavad tegevusnäitajad. Hetkevaate kasutamise eesmärk on saada teavet kooli toimivusest ning arenguvaate kasutamise eesmärk on saada teavet kooli jätkusuutlikkusest õppekavarühmas.

3.2.1. Hindamisvaated

		Hetkevaade	
		Piisav	Ebapiisav
Arenguvaade	Piisav	Anda täis-akrediteering 6 aastaks	Mitte anda akrediteeringut või anda tingimisi 1-3 aastaks
	Ebapiisav	Anda tingimisi akrediteering 1-3 aastaks	Mitte anda akrediteeringut

3.2.2. Hindamisvaldkonnad (põhiprotsess ja tugiprotsessid)

3.2.2.1. Õppe- ja kasvatusprotsess (põhiprotsess)

3.2.2.2. Eestvedamine ja juhtimine

3.2.2.3. Personalijuhtimine

3.2.2.4. Koostöö huvigruppidega

3.2.2.5. Ressursside juhtimine

Hindamise läbiviimisel kasutatakse ette antud hindamiskriteeriume, hinnang hetke- ja arenguvaatele antakse nelja-astmelisel skaalal.

Hindamisvaldkondade, -kriteeriumite ja -meetodite kirjeldused on esitatud dokumendis „Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise korraldus“.

Akrediteerimisega seonduv dokumentatsiooni on käsitletud dokumendis „Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise korraldus“.

Sisehindamisel ja akrediteerimisel kasutatavate tegevusnäitajate loend on kohustuslikuna kehtestatute osas esitatud haridus- ja teadusministri 24. augusti 2010. a määruses nr 49.

3.3. Hindamise meetodid⁵

3.3.1. Dokumentide, sh õppekavarühma aruande ja andmete analüüs.

3.3.2. Koolikülastus:

3.3.2.1. intervjuud õpetajate, õpilaste, tööandjate, vilistlastega;

3.3.2.2. vaatlused (õppekeskkond, toetavad struktuurid, õppetöö jne).

3.4. Riikliku tunnustamise huvirühmad:

3.4.1. õppijad;

3.4.2. tööandjad ja töövõtjad (eriala-, kutse- ja haruliidud, esindusorganisatsioonid jt);

⁵ Hindamismetoodika esitatakse juhistes.

- 3.4.3. lapsevanemad;
- 3.4.4. kogukonna/ühiskonna liikmed;
- 3.4.5. koolipidajad;
- 3.4.6. rahastajad.

3.5. Riikliku tunnustamisega seotud osalised

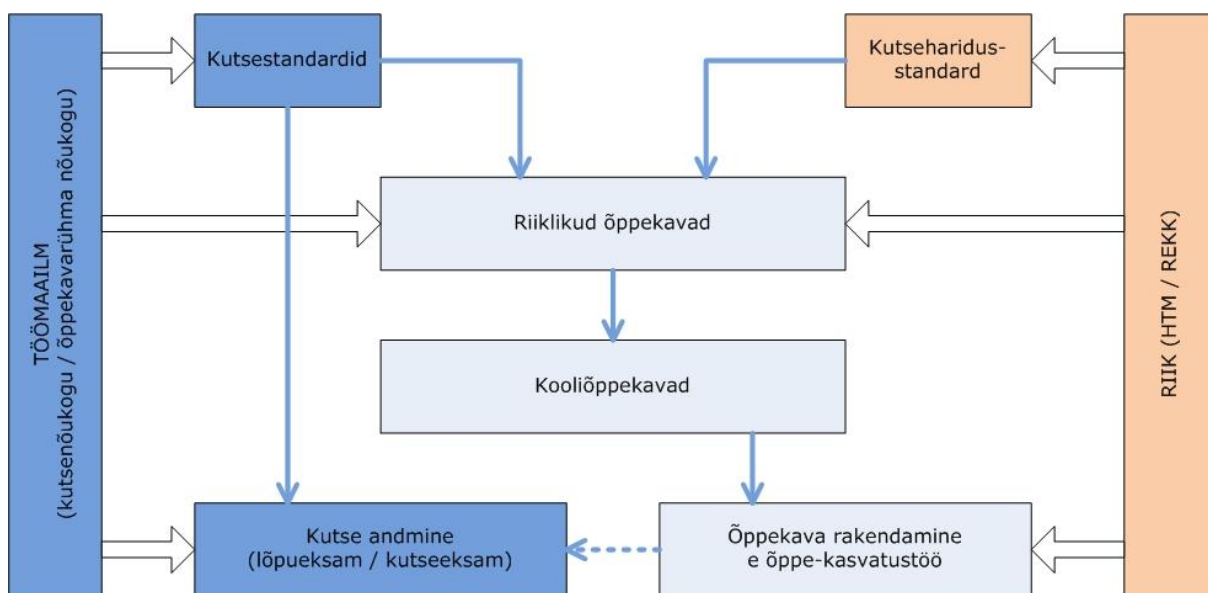
- 3.5.1. Hindamiskomisjonide liikmed – viivad läbi õppekavarühma välis-hindamise ja koostavad hindamiskomisjoni aruande.
- 3.5.2. Koolimeeskonnad – viivad läbi sisehindamise ja koostavad õppekavarühma aruande.
- 3.5.3. HTMi ja EKKA töötajad – korraldavad ja reguleerivad riikliku tunnustamise protsessi.
- 3.5.4. Nõunikud – nõustavad kooli sisehindamise läbiviimisel ja akrediteerimiseks valmistumisel.
- 3.5.5. Hindamishariduskogude liikmed – võtavad hindamiskomisjoni aruande ja teiste asjakohaste dokumentide alusel vastu otsuse kooli õppekavarühmas õppe läbiviimise õiguse pikendamise osas ning esitavad vastava ettepaneku kinnitamiseks haridus- ja teadusministrile.
- 3.5.6. Haridus- ja teadusminister – kinnitab käskkirjaga otsuse kooli õppekavarühmas õppe läbiviimise õiguse pikendamise kohta.

3.6. Riikliku tunnustamise osapooled ja nende ülesanded

- 3.6.1. Kool – viib läbi sisehindamise, vajadusel kaasates sisehindamise nõuniku, koostab õppekavarühma aruande; algatab akrediteerimis-menetluse taotledes õppe läbiviimise õiguse pikendamist õppekavarühmas ning esitades akrediteerimist korraldavale asutusele nõutud dokumendid; valmistab ette akrediteerimiskomisjoni koolikülastuse; omab õigust põhjendatult vaidlustada hindamiskomisjoni koosseis ja hindamiskomisjoni aruanne.
- 3.6.2. EKKA – menetleb kooli taotlust õppe läbiviimise õiguse pikendamiseks; küsib HTMi välishindamisosakonnalt tõendust kooli õppekavade ja pedagoogilise personali nõuetele vastavuse kohta; moodustab hindamiskomisjoni ja kinnitab selle töökorra; valmistab ette akrediteerimiseks vajalikud dokumendid; korraldab koolikülastusega seonduva logistika; küsib kooli arvamust hindamiskomisjoni koosseisule ja hindamiskomisjoni aruandele; vajadusel menetleb kooli arvamust hindamiskomisjoni aruandele; edastab hindamiskomisjoni aruandes sisalduva ettepaneku koos aruande ja kooli arvamusega aruande kohta ning muu vajaliku dokumentatsiooniga hindamishariduskogule õppe läbiviimise õiguse pikendamise üle otsustamiseks; arendab sisehindamise ja akrediteerimise protsesse ning aitab kaasa osaliste kompetentsuse kasvule.
- 3.6.3. HTMi välishindamisosakond (lühendatult VHO) – järelevalvega tegelev HTMi struktuuriüksus, haldab EHISe õppekavade ja koolituslubade alamregistrit; teeb ministri käskkirja alusel õppekavarühmas õppe läbiviimise õiguse kohta kande EHISesse kooli vastava õppekavarühma juurde.

- 3.6.4. Hindamiskomisjon (lühendatult HK) – annab õppekavarühma aruande, kooli arengukava ja selle tegevuskava ning teiste dokumentide ning koolikülastuse alusel hinnangu õppekavarühmale koolis; esitab EKKA-le hindamiskomisjoni aruande, milles esitab hindamise tulemused kahes vaates ja ettepaneku õppe läbiviimise õiguse pikendamise osas.
- 3.6.5. Hindamisnõukogu – teeb EKKA poolt edastatud hindamiskomisjoni aruande, kooli arvamus hindamiskomisjoni aruande kohta ja vajadusel HTMi kutse- ja täiskasvanuhariduse osakonnalt küsitud täiendava hinnangu alusel otsuse pikendada õppe läbiviimise õigust kooli õppekavarühmas täisperioodiks, piiratud perioodiks või mitte pikendada; vormistab oma protokollitud otsuse alusel haridus- ja teadusministri käskkirja eelnõu ja edastab selle kinnitamiseks; edastab haridus- ja teadusministri käskkirja koopia EKKA-le, asjaomasele koolile, asjaomasele koolipidajale, HTMi KTO-le ja VHO-le.
- 3.6.6. HTMi kutse- ja täiskasvanuhariduse osakond (lühendatult HTMi KTO) – annab vajadusel täiendava hinnangu koolile õppekavarühmas õppe läbiviimise õiguse pikendamise kohta riikliku kutseharidussüsteemi seisukohalt.
- 3.6.7. Haridus- ja teadusminister – kinnitab oma käskkirjaga otsuse koolile õppekavarühmas õppe läbiviimise õiguse pikendamise kohta; võib käskkirja eelnõu mõjuvatel põhjustel ja koos põhjendustega saata tagasi otsust tegevale institutsioonile ümbervaatomiseks.

Lisa 1. Õppekavade koostamine kutsehariduses

Peenikesed sinised jooned tähistavad seadusandlusest tulenevaid sisendeid. Jämedad kontuurnooled tähistavad otsest panustamist konkreetse dokumendi väljatöötamisse

1. Riiklikud õppekavad

1.1. Riiklikud õppekavad koostatakse kutsestandardite nõuetest lähtuvalt.

Väljavõte kutseõppeasutuse seadusest (KÕS).

§ 11. Kutse- või erialade riiklikud õppekavad.

(2) Kutse- või erialade riiklikud õppekavad koostab Haridus- ja Teadusministeerium koostöös kutseharidussüsteemi sotsiaalsete partneritega, võttes aluseks kutseharidusstandardi ja kutsestandardid.

1.2. Riiklike õppekavade õppesisu koostatakse REKKi direktori käskkirjaga kinnitatud töögruppide poolt ja kiidetakse heaks õppekavariühmade nõukogude poolt. Õppekavariühmade nõukogud teevad haridus- ja teadusministrile ettepanekuid riiklike õppekavade kehtestamiseks või muutmiseks.

Väljavõte haridus- ja teadusministri 2. augusti 2006. a käskkirjast nr 645 „Õppekavariühmade nõukogude moodustamine, ülesanded ja töökord kinnitamine”.

2. Nõukogude põhiülesanne on toetada kutseõppe riiklike õppekavade arendamist ja rakendamist ning kutseõppeasutuste õppe- ja kasvatusesmärkide täitmist.

3. Nõukogudesse võivad kuuluda kutseõppeasutuste, teiste haridusalaste institutsioonide, töandjate, töövõtjate ning kutse- ja erialaühenduste esindajad.

2. Kooliõppekavad

2.1. Kooliõppekavad põhinevad riiklikel õppekavadel ja kutseharidusstandardil.

Väljavõte KÕSist.

§ 13. Kooli õppekava.

(1) Kooli õppekava on vastava kutse- või erialaga seotud õpingute alusdokument, mille koostamisel on lähtutud kutseharidusstandardis ja vastavas

riiklikus õppekavas toodud nõuetest ning mis lisaks riiklikus õppekavas sätestatule määrab ära ka valikainete loetelu koos mahu ja sisu lühikirjeldustega ning valikainete valiku võimalused ja tingimused.

(4) Õppekava registreeritakse Eesti Vabariigi haridusseaduse § 36⁶ lõike 4 alusel asutatud Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS).

2.2. Kooliõppekavas esitatav ja selle alus.

Väljavõte kutseharidusstandardist (KHS).

§ 6. Kooli õppekavale esitatavad nõuded.

(1) Kooli õppekava koosneb üldosast, riikliku õppekavaga määratud üld- ja põhioskuste moodulitest ning valikõpingute moodulitest.

(3) Kooli õppekavas esitatakse üld-, põhi- ja valikõpingute moodulite eesmärgid, õppesisud, õpitulemused ja moodulite hindamise põhimõtted.

§ 7. Õppekava moodulid.

(2) Moodul on õpitulemustele suunatud õppekava terviklik sisuühik, mis määratleb kutseoskuse nõuetega vastavuses olevad teadmised, oskused ja hoiakud.

3. Kooliõppekavade vastavus riiklikele õppekavadele

3.1. Kooliõppekavade registreerimine EHISes.

Väljavõte EHISe põhimäärusest (vastu võetud Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a määrusega nr 265).

§ 38. Õppekavade ja koolituslubade registrisse kantavad õppekavad ja programmid.

Õppekavade ja koolituslubade alamregistrisse kantakse andmed alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk-, kõrg- või huvihariduse omandamist ning kutseõppe või residentuuri läbimist võimaldavate õppeasutuste õppekavade, ühisõppekavade, residentuuri programmide, koolituslubade, õppekavagrupis õppe läbiviimise õiguse ja akrediteerimise tulemuse kohta.

§ 41. Andmete esitamise kord.

(2) Õppekavad ja programmid kantakse registrisse pärast õppekava või programmi registreerimist või koolitusloa andmist.

(3) Koolitusload kantakse registrisse pärast koolitusloa andmist.

(10) Haridus- ja Teadusministeeriumil ning Riiklikul Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusel on õigus nõuda õppeasutuse või huvikooli pidaja poolt esitatud andmete täpsustamist juhul, kui need pole piisavad õppekava või residentuuri programmi menetlemiseks. Haridus- ja Teadusministeerium ning Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus teavitavad õppeasutust puudulikest või ebatäpsetest andmetest e-kirja teel. Õppekava või residentuuri programmi alamregistrisse kandmise tähtaeg pikeneb õppekava või residentuuri programmi registreerimiseks esitatud andmete ja dokumentide täiendamisele kulunud aja võrra.

3.2. Kooliõppekavade riiklikele õppekavadele vastavuse tagamine.

Väljavõte EHISe põhimäärusest.

§ 41². Riigikutseõppeasutuste õppekavade ja erakutseõppeasutuste ning munitsipaalomandis olevate kutseõppeasutuste kutsehariduse õppekavade koolituslubade taotlusdokumentide esitamise, menetlemise ja registreerimise kord.

(1) Riigikutseõppeasutused, erakutseõppeasutused ja munitsipaalomandis olevad kutseõppeasutused esitavad elektrooniliselt alamregistrisse pdf (*Portable Document Format*) formaadis õppekava ning koolitusloa taotlemiseks vajalikud dokumendid vastavalt õigusaktidega kehtestatud korrale. Menetluse alguseks loetakse õppekava registrisse esitamise aega.

(2) Registri vastutav töötaja⁶ kontrollib esitatud andmete koosseisu vastavust õigusaktidele ning suunab õppekava Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusesse⁷ hinnangu saamiseks.

(3) Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus annab õppekavale hinnangu, kontrollides õppekava ning pedagoogide vastavust õigusaktides sätestatud nõuetele.

(4) Nõuetele vastava õppekava suunab Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus registri vastutavale töötajale, kes kannab riigikutseõppeasutuse õppekava registrisse. Erakutseõppeasutuse ja munitsipaalomandis oleva kutseõppeasutuse õppekava suunab registri vastutav töötaja haridus- ja teadusministri moodustatud koolituslubade komisjoni. Koolitusloa väljastamisel ministri käskkirja alusel registreerib registri vastutav töötaja õppekava registris.

---

⁶ Haridus- ja Teadusministeerium. Konkreetselt välishindamise osakonna kutsehariduse valdkonna peaekspert

⁷ Konkreetselt kutsehariduse osakonna vastava õppekavarühma peaekspert

